

Beskrivelse af nøgletal fra **Nøgletalstjek - yversundhed**

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Sundhed – Yversundhed

Nøgletal	Enhed	Kort forklaring	Anvendelse	Beregningsmetode	Opgørelsesperiode
Infektion, laktation	%	Andelen af malkende køer som er inficeret ved ydelseskontrol. Inficerede = Køer som har celletal over tærskelværdi for infektion.	Infektions procent af køer skal sammenholdes med tankcelletallet og vil give et godt indtryk af om yversundhedsproblemet drejer sig om få køer eller er et generelt problem blandt mange køer i besætningen Der er angivet en måltal der er 25% fraktilen ud fra 2012 niveau i Danmark Målet er at komme ned under 15% inficerede i Danmark	Angiver andelen af inficerede køer i laktationen ved aktuel ydelseskontrol i forhold til antallet af undersøgte køer i laktationen. Inficerede køer defineres som: Køer der ved den aktuelle ydelseskontrol havde et celletal \geq målsætningen (her skelnes mellem 1. og flere kalvs køer). Celletallet er målt tidligst 14 dage efter kælvning $\text{Infektion, laktation} = 100 * \frac{\text{Antal inficerede køer}}{\text{Antal undersøgte køer}}$	Seneste 12 måneder Seneste 3 måneder Seneste måned

Nyinfektion, laktation	%	<p>Andelen af malkende køer som mellem to ydelseskontrolleringer er blevet nyinficeret.</p> <p>Nyinficerede = Køer som har ændret celletal fra under til over tærskelværdi for infektion.</p>	<p>Nyinfektion laktation benyttes til at vurdere nysmitten i besætningen. Nyinfektion kan både være fra miljø eller smitsomme bakterier. Tallet sætter fokus på at nyinfektion skal ned for at få bedre yversundhed. Et flot mål vil være 5%</p> <p>Arbejdsområder ved miljøbakterier er renere køer, renere senge, mindre belægning i dybstrøelsesområder</p> <p>Arbejdsområder ved smitsomme bakterier er god malkning, pattedyr efter malkning, holdopdeling og goldbehandling</p>	<p>Angiver andelen af nyinficerede køer i laktationen ved seneste ydelseskontrol. Som udgangspunkt defineres følgende køer som nyinficerede:</p> <p>Køer der ved den forrige ydelseskontrol havde et celletal < målsætningen (her skelnes der mellem første og flere kalvs køer), og som ved den aktuelle ydelseskontrol har et celletal >= målsætningen.</p> <p>Celletallet ved den aktuelle kontrol er målt tidligst 14 dage efter kælvning og der findes altid en forrige måling.</p> <p>Forrige celletalsmåling er tidligst 14 dage efter kælvning og der findes altid en aktuel måling.</p> $\text{Nyinfektion,laktation} = 100 * \frac{\text{Antal nyinficerede køer ved aktuel måling}}{\text{Antal muligt nyinficerede}}$	<p>Seneste 12 måneder</p> <p>Seneste 3 måneder</p> <p>Seneste måned</p>
------------------------	---	---	---	---	---

Kurerede, laktation	%	<p>Andelen af malkende køer som mellem to ydelseskontrolleringer er blevet kureret.</p> <p>Kurerede = Køer som har ændret celletal fra over til under tærskelværdi for infektion.</p>	<p>Kurrerede laktation fortæller om længden af infektionerne i besætningen.</p> <p>En kort varighed har en høj andel kurrerede. Lange og kroniske infektioner giver en lav andel kurrerede. Lav andel kurrerede vil typisk forekomme ved smitsomme bakterier og oftest stafylokokkus aureus. Fokusområde er den gode malkning</p>	<p>Angiver andelen af kurerede køer i laktationen ved aktuel ydelseskontrol i forhold til antallet af inficerede køer ved forrige kontrol. Kurerede køer har celletal < målsætningen (her deles første og flere kalvs køer) og Inficerede køer defineres som: Køer der ved den forrige ydelseskontrol havde et celletal >= målsætningen (her deles første og flere kalvs køer).</p> <p>Celltallet ved den aktuelle kontrol er målt tidligst 14 dage efter kælvning og der findes altid en forrig måling.</p> <p>Forrige celletalsmåling er tidligst 14 dage efter kælvning og der findes altid en aktuel måling.</p> <p>$\text{Kurerede, laktation} = 100 * \frac{\text{Antal kurerede køer ved aktuel måling}}{\text{Antal inficerede køer ved forrige måling}}$</p>	<p>Seneste 12 måneder</p> <p>Seneste 3 måneder</p> <p>Seneste måned</p>
---------------------	---	---	---	--	---

<p>Sygdomslængde, laktation</p>	<p>Perioder</p>	<p>Det gennemsnitlige antal perioder (ydelseskontrolleringer), hvor køer har forhøjet celletal.</p> <p>Antal perioder der går fra en ko får et celletal over tærskelværdien indtil celtallet igen falder til under tærskelværdien.</p>	<p>Sygdomslængden er en anden måde hvorpå andelen af kurerede udtrykkes, så de to tal fortæller om den samme sag.</p> <p>Sygdomslængden er en mere tydelig måde at udtrykke infektionernes længde på.</p>	<p>Angiver sygdomslængden i måneder, hvor det antages at der måles celletal en gang om måneden. Sygdomslængden defineres som</p> $\text{Sygdomslængde, laktation} = \frac{1}{\text{Kurerede, laktation}}$ <p>Dvs. hvis andelen af kurerede køer er 25% vil sygdomslængden være 4 måneder, idet det antages at alle inficerede køer, vil være kureret indenfor 4 måneder.</p> <p>Kurerede, laktation beregnes som andelen af kurerede køer i laktationen ved aktuel ydelseskontrol i forhold til antallet af inficerede køer ved forrige kontrol. Kurerede køer har celletal < målsætningen (her deles første og flere kalvs køer) og Inficerede køer defineres som: Køer der ved den forrige ydelseskontrol havde et celletal >= målsætningen (her deles første og flere kalvs køer).</p> <p>Celtallet ved den aktuelle kontrol er målt tidligst 14 dage efter kælvning og der findes altid en forrig måling.</p> <p>Forrige celletalsmåling er tidligst 14 dage efter kælvning og der findes altid en aktuel måling.</p>	<p>Seneste 12 måneder Seneste 3 måneder Seneste måned</p>
---------------------------------	-----------------	--	---	---	---

Kronisk inficerede, laktation	%	Andelen af malkende køer som er kronisk inficeret. Kronisk inficerede = Køer som ved mindst to ydelseskontrolleringer i træk har celletal over tærskelværdi for infektion.	Andelen af kronisk inficerede køer er ligesom kurrerede og sygdomslængden en måde at udtrykke om de infektioner der er i besætningen er af kortere eller længere varighed. Typisk vil miljørelaterede infektioner være af kortere varighed og de smitsomme infektioner længere og give flere kronisk inficerede køer	<p>Angiver andelen af kronisk inficerede køer i laktationen ved aktuel ydelseskontrol i forhold til alle undersøgte køer. Kronisk inficerede køer har celletal \geq målsætningen (her deles første og flere kalvs køer) ved både aktuel og forrige kontrol.</p> <p>Celletallet ved den aktuelle kontrol er målt tidligst 14 dage efter kælvning og der findes altid en forrige måling.</p> <p>Forrige celletalsmåling er tidligst 14 dage efter kælvning og der findes altid en aktuell måling.</p> $\text{Kronisk inficerede, laktation} = 100 * \frac{\text{Antal kronisk inficerede køer ved aktuel måling}}{\text{Antal undersøgte køer ved aktuel måling}}$	Seneste 12 måneder Seneste 3 måneder Seneste måned
Inficerede nykælv- vere, 1. kalvs	%	Andelen af nykælvvere som er inficeret. Inficerede nykælvvere = Køer som ved første ydelseskontrol (14-60 dage) efter kælvning har celletal over tærskelværdien for infektion.	En nøgleparameter som gerne skal ned under 5% i Danmark. Celletal mellem 14 og 60 dage benyttes. Celletal før 14 dage er usikre ofte pga. selv kurerende infektioner. Der bør være stor fokus på dette tal, da det er centralt for at nedbringe celletal og infektioner i besætningen. Fokusområder både rene køer og god malkning	<p>Angiver andelen af inficerede 1. kalvs køer ved første kontrol efter kælvning i forhold til antallet af undersøgte kvier. Inficerede 1. kalvs køer defineres som: 1. kalvs køer, der ved den aktuelle ydelseskontrol havde et celletal \geq målsætningen.</p> <p>Celletal målt ved den første gyldige ydelseskontrol efter kælvning for 1. kalvs køer i driftsenheden. En kontrol er gyldig, hvis den ligger i intervallet 14-60 dage efter kælvning</p> $\text{Inficerede nykælvvere, 1. kalvs} = 100 * \frac{\text{Antal inficerede kvier}}{\text{Antal undersøgte kvier}}$	Seneste 12 måneder Seneste 3 måneder Seneste måned

Inficerede nykælvere, øvrige køer	%	Inficerede nykælvere = Køer som ved første ydelseskontrol (14-60 dage) efter kælvning har celletal over tærskelværdien for infektion.	Fortæller både noget om goldperioden og nykælverperioden. Inficerede nykælvere sammen med nyinfektion goldperiode fortæller om der er god yversundhed før goldning, i goldperioden og i nykælverperioden. Der kan der også være flere faktorer der skal rettes for at få dette tal lavt	Angiver andelen af inficerede køer ved første kontrol efter kælvning i forhold til antallet af undersøgte køer. Inficerede køer defineres som: Køer der ved den aktuelle ydelseskontrol havde et celletal \geq målsætningen. Der regnes kun på 2. kalvs og øvrige, dvs. 1. kalvs køer er frasorteret. Aktuelt celletal er målt ved den første gyldige ydelseskontrol efter kælvning. En kontrol er gyldig, hvis den ligger i intervallet 14-60 dage efter kælvning. $\text{Inficerede nykælvere, øvrige køer} = 100 * \frac{\text{Antal inficerede køer}}{\text{Antal undersøgte køer}}$	Seneste 12 måneder Seneste 3 måneder Seneste måned
Nyinfektion, goldperiode	%	Andelen af køer som er blevet nyinficeret i goldperioden eller umiddelbart efter kælvning. Inficerede = Køer som mellem sidste ydelseskontrol før goldning og første ydelseskontrol (14-60 dage) efter kælvning har ændret celletal fra under til over tærskelværdi for infektion.	Dækker perioden fra sidste ydelseskontrol før goldning til første ydelseskontrol 14 til 60 dage efter kælvning. Denne periode er central i arbejdet for bedre mælkekvalitet i malkekvægsbesætninger. Lav nyinfektion er et centralt mål og kan komme ned på 10-15%. Fokusområder er selvfølgelig opstaldningsforhold specielt i nykælver området. Belægning ved foderbord, fodring og generel ko velfærd være optimale for at reducere nyinfektion. Regelmæssig malkning i AMS er også fokusområde	Angiver andelen af nyinficerede køer hen over goldperioden. Som udgangspunkt defineres køer som nyinficerede, hvis de går fra et celletal $<$ målsætningen ved seneste ydelseskontrol inden goldning til et celletal \geq målsætningen ved første gyldige ydelseskontrol efter kælvning. Aktuelt celletal er målt tidligst 14 dage og senest 60 dage efter kælvning og der findes altid en forrige måling før kælvning. Forrige celletalsmåling er den seneste ydelseskontrol inden kælvning og der findes altid en aktuell måling. $\text{Nyinfektion, goldperiode} = 100 * \frac{\text{Antal nyinficerede køer ved aktual måling}}{\text{Antal muligt nyinficerede}}$	Seneste 12 måneder Seneste 3 måneder Seneste måned

Kurerede, goldperiode	%	<p>Andelen af køer som er blevet kureret i goldperioden.</p> <p>Kurerede = Køer som mellem sidste ydelseskontrol før goldning og første ydelseskontrol (14-60 dage) efter kælvning har ændret celletal fra over til under tærskelværdi for infektion.</p>	<p>Dækker perioden fra sidste ydelseskontrol før goldning til første ydelseskontrol 14 til 60 dage efter kælvning.</p> <p>Kan komme op over 80%</p> <p>Tallet blive bedre ved at undersøge inficerede køer før goldning. Især ved smitsomme mastitis er det vigtigt at benytte goldbehandling med antibiotika.</p> <p>Derudover er det selvfølgelig vigtigt at vurdere andelen af smittede før goldning. Er denne andel lav, er der sandsynligvis meget få køer i beregningen, og resultatet kan blive usikkert og med store udsving</p>	<p>Angiver andelen af kurerede køer i goldperioden ved aktuel ydelseskontrol i forhold til antallet af inficerede køer ved forrige kontrol. Kurerede køer har celletal < målsætningen og Inficerede køer defineres som: Køer der ved den forrige ydelseskontrol havde et celletal >= målsætningen. Der regnes kun på 2. eller flerkalvskøer.</p> <p>Aktuelt celletal er målt tidligst 14 dage og senest 60 dage efter kælvning og der findes altid en forrige måling før kælvning.</p> <p>Forrige celletalsmåling er den seneste ydelseskontrol inden kælvning og der findes altid en aktuel måling.</p> <p><small>$\text{Kurerede, goldperiode} = 100 * \frac{\text{Antal kurerede køer ved aktuel måling}}{\text{Antal inficerede køer ved forrige måling}}$</small></p>	<p>Seneste 12 måneder Seneste 3 måneder Seneste måned</p>
Celletal	Antal	Gennemsnitligt celletal fra mejeri	<p>Det celletal som den leverede mælk har. Tankcelletallet er et direkte udtryk for antallet af køer med infektioner. Der kan altså være flere framalkede køer, som ikke kommer i tanken og derfor kan tankcelletallet være lavere end celletallet i hele besætningen. Tallet bør derfor ses i forhold til % leveret mælk og andelen af inficerede køer i besætningen. Store svingninger i tankcelletallet er typisk udtryk for mange inficerede køer oftest stafylokok aureus.</p>		<p>Seneste 12 måneder Seneste 3 måneder Seneste måned</p>

Kimtal	Antal	Gennemsnitlig kimtal fra mejeri			Seneste 12 måneder Seneste 3 måneder Seneste måned
Sporer	Antal	Gennemsnitligt sporer fra mejeri			Seneste 12 måneder Seneste 3 måneder Seneste måned

